

ابتناى منطقی و ابتناى متافیزیکی در باب ارتباط میان ابتنا و نتیجه منطقی

داود حسینی

دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

بنا بر یک تقسیم‌بندی کهن (دست‌کم آن اندازه کهن که تا ارسطو قدمت داشته است) استدلال‌های معتبر بر دو قسم هستند: استدلال‌های تبیینی (لمّی) و استدلال‌های غیرتبیینی (إتی). در سال‌های اخیر پیشنهاد شده است که می‌توان استدلال‌های تبیینی/غیرتبیینی را با استفاده از ابتنا متمایز کرد: استدلال تبیینی آن دسته از استدلال‌ها هستند که علاوه بر این‌که مقدماتشان نتیجه‌شان را نتیجه می‌دهند، زیربنایی هم برای آن‌ها فراهم می‌کنند. تا این‌جا اختلاف چندان مهمی در کار نیست (اگرچه اختلاف همیشه هست). اختلاف مهم این‌جاست که آیا می‌توان ابتنایی که در این‌جا محل بحث است را بر پایه معنای اعتبار و معنای دیگر منطقی (نظیر پیچیدگی) بازسازی کرد یا نه. پوچبولزی (۲۰۱۶، ۲۰۱۸) قصد کرده است که ابتنا را به اعتبار و پیچیدگی فروبکاهد. علیه پروژۀ پوچبولزی، لیتلند (۲۰۲۴) استدلال کرده است که چنین فروکاستی ممکن نیست. فرض من در این ارائه این است که او برحق است. مسئله از ادعای بیشتری آغاز می‌شود که اشنیدر (۲۰۲۱)، کرمر (۲۰۲۳) و لیتلند (۲۰۲۴) به میان آورده‌اند: با استفاده از ابتنا (به‌مثابه یک معنای پایه) می‌توان استدلال معتبر را تعریف کرد. با این ادعای بیشتر مخالفم. به گمان من، به سبب ناکاستی‌های تکنیکال، اشنیدر و کرمر موفق به تعریفی پذیرفتنی از اعتبار نمی‌شوند. استراتژی لیتلند این معضلات را ندارد، اما نمی‌تواند بدون دچار شدن به دور، تعریفی از اعتبار به دست دهد. جزئیات دلایل من برای این ادعاها بماند برای روز ارائه؛ تنها این را اظهار کنم که دلایل من به تمایز میان ابتنای منطقی و ابتنای متافیزیکی مرتبط هستند.

شرکت برای عموم آزاد است.

زمان: دوشنبه، ۱۰ دی ۱۴۰۳، ساعت ۱۶ الی ۱۸

مکان: میدان شهید باهنر، پژوهشگاه دانش‌های بنیادی، پژوهشکده فلسفه

تحلیلی، سالن شماره ۱